

**Δελτίο Τύπου Διεθνούς Θερινού Σχολείου Αρχαιολογίας ArchLABS -
Archaeological heritage in Late Antique and Byzantine Sicily
(Erasmus+ BIP), με τη συμμετοχή δύο φοιτητριών του ΤΙΑΔΠΑ
(Κλεονίκη Μάντζιου, Σταυρούλα Ξαρχάκου)**

Από τις 3 Ιουλίου έως τις 17 Ιουλίου διεξάγεται Διεθνές Θερινό Σχολείο Αρχαιολογίας (ArchLABS - Archaeological heritage in Late Antique and Byzantine Sicily) στη Villa del Casale στην Piazza Armerina, ένα από τα πλέον διάσημα οικιστικά συγκροτήματα της Μεσογείου και καταχωρημένο στον Κατάλογο Μνημείων της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO (φέτος γιορτάζει την 25η επέτειο της εγγραφής του). Η πρωτοβουλία, που τη συντονίζει το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια (<https://site.unibo.it/piazza-armerina-cisem/it>), οργανώθηκε ως πιλοτικό έργο του CISEM - Centro Interuniversitario di Studi sull'Edilizia abitativa tardoantica nel Mediterraneo (<https://centri.unibo.it/cisem/it>), σε συμφωνία με το Αρχαιολογικό Πάρκο Morgantina και της Villa Romana del Casale, που διευθύνεται από τον Liborio Calascibetta. Πρόκειται για ένα διεθνές έργο, που πραγματοποιείται χάρη στην υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus BipS (Blended intensive program), στο οποίο συμμετέχουν φοιτητές από τα Πανεπιστήμια της Αθήνας, της Μπολόνια, της Κύπρου, της Κρακοβίας, του Οβιέδο, της Στοκχόλμης και της Πελοποννήσου με τους δικούς τους καθηγητές. Στο έργο συνεργάζονται επίσης ειδικοί από το Εθνικό Συμβούλιο Ερευνών στη Ρώμη (CNR), το Πανεπιστήμιο Κορε της Επνα, την τοπική Εφορεία Αρχαιοτήτων και το Πανεπιστήμιο της Νότιας Φλόριντα (ΗΠΑ), το οποίο ειδικεύεται στις ψηφιακές τεχνολογίες που εφαρμόζονται στην αρχαιολογία.

Το Θερινό Σχολείο επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στη Villa del Casale, που θεωρείται ένα ιδιαίτερα αντιπροσωπευτικό δείγμα της μεσογειακής οικιστικής αρχιτεκτονικής της Ύστερης Αρχαιότητας (4^{ος}-5^{ος} αιώνας μ.Χ.). Οι συμμετέχοντες δραστηριοποιούνται ανασκαφικά στον δυτικό τομέα του περίφημου συγκροτήματος, μια περιοχή που δεν έχει ανασκαφεί ποτέ στο παρελθόν και που πιθανότατα χρησιμοποιήθηκε ως βοηθητικός και αποθηκευτικός χώρος. Κατά τη διάρκεια της δραστηριοποίησής τους, οι φοιτητές δεν μαθαίνουν μόνο τις τεχνικές της στρωματογραφίας της ανασκαφής, αλλά εφαρμόζουν και νέες μεθόδους στην έρευνα επιφανείας (Survey), βασισμένες σε ψηφιακές τεχνικές συλλογής και διαχείρισης αρχαιολογικών δεδομένων. Στο Palazzo Trigona πραγματοποιούνται καθημερινά μαθήματα από ειδικούς στην αρχαιολογία, την ιστορία και την αναστήλωση, προς εμπέδωση της πρακτικής άσκησης.

Ελπίζουμε ότι αυτή η εμπειρία μπορεί να αποτελέσει ένα εκπαιδευτικό πρότυπο αριστείας, που θα συνεχιστεί με την πάροδο του χρόνου και θα αναπτυχθεί επίσης υπό την έννοια της ευρύτερης ευαισθητοποίησης σε θέματα αρχαιολογίας και διατήρησης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Σικελίας.

Dal 3 luglio, fino al 17, nella cornice della Villa del Casale di Piazza Armerina, uno dei contesti monumentali più celebri del Mediterraneo, nonché sito UNESCO (quest'anno ricorre il 25° anniversario), si tiene una Summer School internazionale di archeologia (ArchLABS - Archaeological heritage in Late Antique and Byzantine Sicily). L'iniziativa, diretta dalla prof.ssa Isabella Baldini dell'Università di Bologna (<https://site.unibo.it/piazza-armerina-cisem/it>), è organizzata come progetto pilota del CISEM - Centro Interuniversitario di Studi sull'Edilizia abitativa tardoantica nel Mediterraneo (<https://centri.unibo.it/cisem/it>), nell'ambito di una convenzione con il Parco archeologico di Morgantina e della Villa romana del Casale diretto da Liborio Calascibetta. Si tratta di un

progetto internazionale che si svolge grazie al supporto del programma europeo Erasmus BipS (*Blended intensive program*) e coinvolge studenti delle università di Atene, Bologna, Cipro, Cracovia, Oviedo, Stoccolma e del Peloponneso con i propri docenti. Collaborano al progetto anche specialisti del Consiglio Nazionale delle Ricerche di Roma, dell'Università Kore di Enna, della Soprintendenza e della South Florida University (USA), quest'ultima specializzata nelle tecnologie digitali applicate all'archeologia.

La Summer School ha il proprio centro di interesse nella villa del Casale, considerata un elemento particolarmente rappresentativo dell'edilizia abitativa del Mediterraneo in età tardoantica (IV-V secolo d.C.). I partecipanti sono impegnati in un ampio saggio di scavo nel settore occidentale del celebre complesso, un'area mai scavata prima e che probabilmente veniva utilizzata per funzioni di servizio e di stoccaggio. Nel corso delle attività gli studenti non solo apprendono le tecniche dello scavo stratigrafico, ma applicano anche metodi di indagine basati sulle tecniche digitali per la raccolta e la gestione dei dati archeologici. Lezioni teoriche di esperti di archeologia, storia e restauro si svolgono quotidianamente a Palazzo Trigona, a integrazione delle attività pratiche.

Ci si augura che questa esperienza possa costituire un modello formativo di eccellenza, da proseguire nel tempo e da sviluppare anche nei termini di una sensibilizzazione più ampia verso i temi dell'archeologia e della salvaguardia del patrimonio culturale regionale.

From July 3, until July 17, an international Summer School of Archaeology (ArchLABS - Archaeological heritage in Late Antique and Byzantine Sicily) is being held in the Villa del Casale in Piazza Armerina, one of the most famous complexes in the Mediterranean as well as a UNESCO site (this year celebrates its 25th anniversary). The initiative, coordinates by the University of Bologna (<https://site.unibo.it/piazza-armerina-cisem/it>), is organized as a pilot project of CISEM - Centro Interuniversitario di Studi sull'Edilizia abitativa tardoantica nel Mediterraneo (<https://centri.unibo.it/cisem/it>), as an agreement with the Archaeological Park of Morgantina and the Roman Villa del Casale directed by Liborio Calascibetta. This is an international project that is being carried out thanks to the support of the European Erasmus BipS (Blended intensive program) and involves students from the universities of Athens, Bologna, Cyprus, Krakow, Oviedo, Stockholm and the Peloponnese with their own professors. Also collaborating in the project are specialists from the National Research Council in Rome (CNR), the Kore University of Enna, the Superintendency and the South Florida University (USA), the latter specializing in digital technologies applied to archaeology.

The Summer School has its center of interest in the Villa del Casale, considered a particularly representative element of Mediterranean housing in the Late Antique period (4th-century AD). Participants are engaged in an excavations in the western sector of the famous complex, an area that has never been excavated before and that was probably used for service and storage functions. In the course of the activities, students not only learn the techniques of stratigraphic excavation, but also apply survey methods based on digital techniques for collecting and managing archaeological data. Lessons by experts in archaeology, history and restoration take place daily at Palazzo Trigona, supplementing the practical activities.

It is hoped that this experience can constitute a training model of excellence, to be continued over time and also developed in terms of a broader awareness of the issues of archaeology and the preservation of the Sicilian cultural heritage.

